

SLOVENŠČINA, 4. razred

UČNA TEMA: Trdilne in nikalne povedi

CILJI

- znati ločiti med različnimi vrstami povedi
 - znati brati različna ločila
 - razumeti pomen pravilne rabe ločil

POTEK URE

1. Ponovimo snov minule ure.
Katere vrste povedi poznamo?
Po čem se razlikujejo med seboj?
Kako jih beremo?
Navedimo primere ...

Ob vsaki sliki tvori pripovedne, vprašalne in vzklične povedi. Uporabi ustrezna končna ločila.

TRDILNA IN NIKALNA POVED

Luka in Tim sta se po popoldanskem čofotanju v vodi sporekla. Preberi o sporu med njima.

Daj mi veslo!
Veslo je moje!
Zatožil te bom očetu!
Vzel ti bom masko!
Skril ti bom plavutke!
Povedal bom bratu!
Sam grem v vodo!
Lovil bom ribe!
Skregan sem s tabo!

Ne dam ti vesla!
Veslo ni tvoje!
Ne boš me zatožil očetu!
Ne boš mi vzel maske!
Ne boš mi skril plavutk!
Ne boš povedal bratu!
Ne greš sam v vodo!
Ne boš lovil rib!
Nisi skregan z mano!

JEZIKOVNI KOTIČEK

Tim **TRDI**, da je veslo njegovo.
Luka to **ZANIKA**.
Timove povedi so **TRDILNE**,
Lukove pa **NIKALNE**.

Primerjaj dvojice povedi pri prerekanju med bratoma. V čem se razlikujejo?

S katero besedo je Luka največkrat zanikal Timove trditve?

V drugi povedi je še ena nikalnica. **Poišči jo.** _____

Kako bi napisal/-a pravilo za pisanje nikalnih povedi?

PRAVOPISNI OPOMNIK

Trdilne povedi po navadi zanikamo z besedo **NE**, včasih tudi z besedo **NI**:
delam – **ne** delam, je delal – **ni** delal.

Vedno ju pišemo **LOČENO** od naslednje besede.

Kadar zanikamo besede *sem*,
hočem, *imam*, besedi **NE** in **NI**
združimo skupaj z naslednjo
besedo:

sem – **nisem**

hočem – **nočem**

imam – **nimam**

Zanikaj naslednje povedi in jih napiši.

Petra je bolna. _____

Leži v postelji z visoko temperaturo. _____

Mama ji meri temperaturo. _____

Oče kuha zdravilni čaj z medom. _____

Sošolka ji je prinesla zvezke. _____

Zvečer se Petra že bolje počuti. _____

Pripovedne povedi preoblikuj v vprašalne. Vprašaj se po podčrtanih delih povedi.

Primer: Z mamo sva se pogovarjala z besedami in s kretnjami.

Kako sta se pogovarjala z mamo?

Na igrišču smo se imeli res lepo.

Pogovarjali smo se, se smejali, lovili in igrali nogomet.

S starši se moram dogovoriti, kdaj pridem domov.

Drugič bom pazil, da ne bo več ognja v strehi.

5. Ups, oprost!

Izvedeli bomo:

- 👉 kako uporabljamo končna in nekončna ločila,
- 👉 kaj je poved.

Začetek šolskega leta je čas, ko izbiramo svoje hobije ali konjičke. Tine jaha že nekaj let.

Kaj bi znal(a) povedati o dečku? Opiši ga s pomočjo spodnjih podatkov.

12 let

judo

2 leti

lipicanec

sedlo

dvakrat tedensko

maneža

jahanje

4. razred

2 sestri

Prince

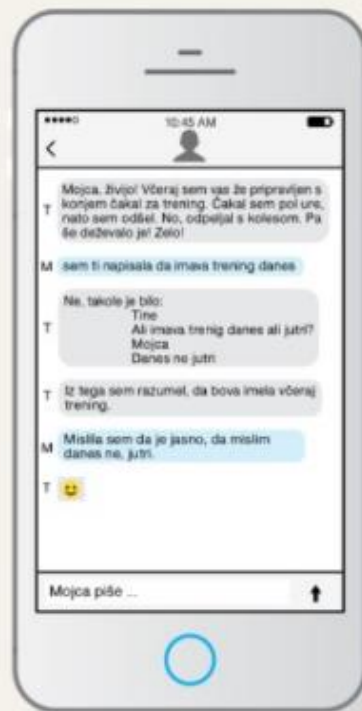
OŠ Vita Kraigherja Ljubljana

1

S svojo trenerko Mojco se dogovarjata za treninge tudi po SMS-ih. Preberi jih in odgovori na vprašanja.

- a) Kdo je koga čakal?
- b) Zaradi česa sta se narobe razumela Mojca in Tine?
- c) Kdo v sporočilu ne uporablja ločil?
- č) Zapiši Mojčino poved tako, kot bi morala biti, da bi jo Tine pravilno razumel.
- d) Je Tine jezen na Mojco? Kako veš?
- e) Z zaslona telefona razberemo, da Mojca piše Tinetu. Izmisli si sporočilo zanj. Kaj misliš, da bo napisala?

2

Mojca v SMS-ih ne piše ločil, ker pravi, da se ji mudi, da so sporočila kratka in da jih vsak razume. Tine pa se je v šoli naučil, da so sporočila brez ločil lahko nejasna. Preberi obe sporočili.

3

a) Katero sporočilo bi raje dobil(a), z ločili ali brez?

b) Zakaj?

Preberi odlomek iz predstavitve Mojčine jahalne šole.

Želiš postati jahač

Ali je ta šport primeren za vsakogar

Jahanje je vrsta športa. Jahač je lahko vsakdo. Le bati se ne sme od 400 do 600 kg težkih živali.

Ali živijo konji v tropih

Konji živijo v čredah. So zelo družabna bitja. Osamljen konj zelo spremeni svoje vedenje. Konje lahko opazujemo na kmetiji, v jahalni šoli, živalskem vrtu in konjeniškem klubu.

Ali so konji le lepi

Neeee. Konji so zelo inteligentne in občutljive živali. Hitro se učijo. Z njimi se je enostavno sporazumevati.

Potrebujemo nežnost, delo, družbo in disciplino. Brez dela in discipline bo vsak konj siten, muhast, svojeglav, neubogljiv.

Kaj potrebujem za jahanje

Jahač potrebuje jahalne škornje, čelado in jahalne hlače.

4

a) Te je pri branju kaj motilo? Kaj manjka besedilu?

b) Pri Mojci so se seveda izgubila ločila. Vstavi jih.

c) Kako si vedel(a), kam postaviti vejico? Katero pravilo že poznaš?

Pika, vprašaj in klicaj so končna ločila, ker stojijo na koncu povedi.

Dopolni.

5 Uporabil(a) sem končna ločila

.....
ter nekončno ločilo

6 Spodnje besedilo preberi na glas. Med branjem označi s puščico, kam greš z glasom ob različnih ločilih. Ali beremo vsa ločila enako?

Želiš postati jahač? ↑ Jahač potrebuje jahalne škornje, čelado in jahalne hlače.

Rad sem na svežem zraku.

Konji me pomirijo.

Moj Prince je lipicanec: prijazen, plašen, delaven in včasih malo muhast.

Si že nazaj?

Poskrbi za svojega konja!

7 a Preberi dele sporočil. Ali med njimi prepoznaš povedi? Pobarvaj jih.

Pa še deževalo je!

Danes ne jutri

?????

Zelo!

ups oprost

b Po čem si prepoznal(a) poved? Označi. Možnih je več pravilnih odgovorov.

- Poved je zapisana z malo začetnico.
- Poved je zapisana z veliko začetnico.
- Poved ima na koncu vejico.
- Poved ima na koncu končno ločilo.
- Poved mora imeti pomen.
- Poved je lahko tudi brez pravega pomena.

